

Verschenen	Knack.be
Auteur	Ann Peuteman
Datum	9 juni 2012

Senaat lijkt klaar voor uitbreiding euthanasiewet

Het ziet ernaar uit dat het debat over de aanpassing van de euthanasiewet dan toch zal kunnen beginnen.

Tien jaar bestaat de euthanasiewet ondertussen. En eindelijk lijkt er wat sereniteit in het debat te zijn gekomen. Nu de wet ook door de christelijke zorginstellingen verteerd is, zou het zelfs haalbaar moeten zijn om over een eventuele uitbreiding te praten zonder een doos van Pandora te openen. Dat bleek ook afgelopen donderdag in zaal M van de Senaat waar de tweejaarlijkse wetenschappelijke prijs André Prim werd uitgereikt aan onderzoekster Evelien Delbeke voor haar doctoraatscriptie over de juridische aspecten van zorgverlening bij het levenseinde. Tijdens een debat lieten de senatoren Rik Torfs (CD&V), Bart Tommelein (Open VLD), Elke Sleurs (N-VA) en Marleen Temmerman (SP.A) verstaan dat hun partijen bereid zijn om over een aanpassing van de euthanasiewet te praten. Aangezien ook Groen daar open voor staat, is er alvast aan Vlaamse kant een ruime meerderheid.

Anders is het bij de Franstalige partijen, die de originele euthanasiewet al niet erg genegen waren en dan ook niet op een uitbreiding zitten te wachten. Het is echt geen toeval dat in Franstalig België amper 20 procent van de geregistreerde euthanasiegevallen plaatsvindt. Niet omdat euthanasie er haast niet zou worden toegepast, maar wel omdat veel Franstalige artsen vinden dat niemand er zaken mee heeft. Vooral de PS leek lange tijd niet al te veel zin te hebben om tegen die cultuur in te gaan, noch om haar vele moslimkiezers te bruuskeren. Maar nu zouden de geesten ook bij de partij van premier Elio Di Rupo heel langzaam aan het rijpen zijn. Iets waar het lobbywerk van senator Marleen Temmerman, die de actieve politiek in oktober verlaat om directeur te worden bij de Wereldgezondheidsorganisatie, wellicht niet vreemd aan is.

In elk geval lijkt een nieuw euthanasiedebat vandaag niet zo vergezocht meer te zijn. Op voorwaarde dan wel dat de voorstanders van een uitbreiding zich voorlopig koest houden. Want het enige wat een nieuwe vlucht vooruit zou kunnen teweegbrengen is dat CD&V en de Franstalige partijen zich in hun schulp terugtrekken. Zij moeten nu vooral tijd krijgen om hun achterban voor te bereiden. Lukt hen dat, dan zou het wel eens kunnen dat de Senaat na de gemeenteraadsverkiezingen van 14 oktober aan een reeks hoorzittingen over euthanasie begint.

Niet dat de uitkomst dan al zeker is. Ook dit euthanasiedebat wordt er één van lange adem. Toch als de Senaat een wet wil maken die het komende decennium kan overleven. Dan zal er niet alleen over de mankementjes van de huidige wet moeten

worden gepraat maar ook over de mogelijkheid om euthanasie toe te staan voor nieuwe groepen. Dan gaat het natuurlijk in de eerste plaats over minderjarigen en wilsonbekwame meerderjarigen.

Over kinderen en jongeren bestaat er nu al min of meer een consensus: waarom zou een zeventienjarige terminale kankerpatiënt ondraaglijk moeten lijden en een achttienjarige niet? Al zal er nog heel wat gepalaverd moeten worden over het al dan niet invoeren van een leeftijdsgrens.

Voor wilsonbekwame meerderjarigen die niet in coma zijn, onder wie vooral dementerenden, ligt de zaak moeilijker. Hoewel er wel een behoorlijk maatschappelijk draagvlak bestaat om euthanasie voor mensen met dementie mogelijk te maken, wordt dat ongetwijfeld een zeer moeilijke discussie. Vooral omdat ook veel artsen niet goed weten hoe dat in de praktijk in zijn werk moet gaan. In wezen draait de discussie om de vraag met wie een arts rekening moet houden: met de persoon die de patiënt was op het moment dat hij zijn wilsverklaring neerschreef of met wie er vandaag voor hem zit. 'Ik ben nog altijd op zoek naar een medisch criterium dat wettelijk bruikbaar is', zei professor Herman Nys, directeur van het Centrum voor Biomedische Ethiek en Recht van de KU Leuven daarover in Knack. 'Daarnaast is de vraag wie uiteindelijk zal beslissen dat het tijd is om het euthanasieverzoek boven te halen. De partner van de patiënt? Zijn kinderen? Dat zijn twee belangrijke punten waar we heel voorzichtig mee moeten omgaan. Maar ik geloof dat we er uiteindelijk wel uit zullen raken.'

En als ze eruit geraakt is, buigt de Wetstraat zich best ook nog even over alle andere medische handelingen in verband met het levenseinde, zoals palliatieve sedatie. Want die handelingen, die niet in de euthanasiewet maar in de patiëntenrechtenwet en de wet op palliatieve zorgen zijn geregeld, worden nog al te vaak uitgevoerd zonder medeweten of toestemming van de patiënt.

Maandag gaat oncoloog en professor palliatieve geneeskunde Wim Distelmans spreken op een studiedag over euthanasie die wordt georganiseerd door de SP.A-senaatsfractie. Het zou een goede zaak zijn mocht hij zijn toespraak voor het eind van dit jaar nog eens mogen overdoen voor alle fracties van de Senaat.

Ann Peuteman